

Puntdevista 40. Els telèfons mòbils en el punt de mira (26/6/2018)

El govern francès ha pres la decisió de prohibir l'ús dels telèfons mòbils a les escoles a partir del proper curs. També s'han aixecat veus demanant el mateix en el Regne Unit, i entre nosaltres algunes escoles ja fa uns anys que varen prendre aquesta mesura. La qüestió no està exempta de polèmica, perquè es poden emprar arguments a favor i en contra de dur els mòbils a l'escola, arguments que analitzarem tot seguit.

A favor es pot esgrimir que els telèfons intel·ligents són part de la vida ordinària, part important, diríem, i, per tant, per a preparar als alumnes per aquesta vida ordinària, on la tecnologia és present arreu, cal emprar aquesta tecnologia, no solament per obtenir informació útil per a l'educació sinó també per preparar per a una utilització responsable de la mateixa. Tot això perquè els telèfons intel·ligents, els anomenats *smart-phones*, acumulen gairebé totes les activitats que es poden fer amb la tecnologia digital, a més de la seva utilització com a telèfon tradicional.

En la banda negativa, en la que es recolzen els contraris en l'ús dels mòbils a l'escola, hi ha la possibilitat de ser emprats sense el control dels docents, la qual cosa pot provocar distraccions dins l'horari d'activitat escolar, a més dels seu ús no desitjat per assetjar a companys, enviar documents inadequats, etc. Precisament la dificultat de poder controlar l'ús adequat de l'eina és la clau que explica el rebuig que provoca en l'àmbit escolar la seva introducció a les aules, sense poder negar per això la possible utilització inadequada fora d'elles. L'escola ha marginat tradicionalment aquells elements que poden ser perturbadors per realitzar les activitats educatives que li són pròpies, com ha estat el cas d'altres eines tecnològiques i de la vida quotidiana, però cal entendre-ho dins el context general en què es mou com a institució educativa.

D'entrada, sembla força lògic la defensa dels mòbils a l'aula en tant que són eines de la vida ordinària, que permeten ser emprats en les tasques educatives i d'informació. Però es pot argumentar que les tasques que es poden realitzar amb el mòbil també es poden fer amb una tauleta o un ordinador, que a més presenten més funcionalitat aplicativa, gràcies a tenir un teclat i una pantalla més gran, a l'estil de les que són d'ús corrent en el món laboral, per exemple. I ara per ara, els ordinadors portàtils són una eina que resulta clarament acceptable tant per a les famílies com per al professorat. Tot això sense excloure que l'escola es plantegi utilitzar puntualment el mòbil com a part de la preparació per al món digital, com a part de la formació integral. L'ús quotidià del mòbil fora de les aules seguirà existint, lògicament, i cal recordar que hi ha més hores, dies, setmanes i mesos sense horari escolar que amb horari escolar.

Ens hem lligat tant intensament als telèfons mòbils, ens ofereixen tantes possibilitats – fins i tot la de fer una trucada telefònica –, que ens resulta molt difícil pensar que hem d'estar sense ells unes hores. Algú podria afirmar que ens esclavitzen més que ens alliberen. Els més joves fins hi tot poden restar més dependents d'aquesta meravella de la tecnologia, que posa tot el món al nostre

abast en forma d'imatges, sons i missatges de tot tipus. Però, atès que això és evident, a més d'admetre que l'escola ha de preparar per al seu ús adequat, com part de les competències digitals a adquirir, també podem considerar que ha de preparar per a poder viure sense ell, al menys durant unes estones.

És en aquesta darrera línia que s'explica el moviment que s'ha despertat entre els treballadors qualificats de no permetre les comunicacions pel mòbil fora del horari laboral, perquè estan realment lligats a la empresa, al treball, en qualsevol lloc i moment, si són accessible mitjançant el telèfon mòbil.

No es tracta d'estigmatitzar cap aparell, cap eina que ens permeti la comunicació en les seves diverses formes, però també cal advertir dels usos inadequats que tot aparell pot comportar, inadequació pels continguts possibles però també pel moment i lloc de la seva utilització. Així, per exemple, en un concert, en una reunió, en un àpat compartit, en ..., no resulta adequat emprar el mòbil per raons prou obvies, si bé és fàcil advertir com hi ha persones que no han interioritzat aquest criteri de pur respecte social.

No cal dir que les escoles ja han pres mesures pel seu compte per eliminar els possibles usos inadequats dels telèfons mòbils, si bé algunes poden pensar que una disposició prohibitiva amb caràcter general els facilitaria les coses. Però tampoc cal esperar que l'administració hagi d'intervenir en totes les qüestions que tenen a veure amb la pràctica escolar quotidiana, sinó, on queda la demanada autonomia dels centres?

Iniciades les llargues vacances d'estiu, se'ns dubte els telèfons mòbils intensificaran la seva activitat en mans dels alumnes alliberats de l'escola. És la oportunitat perquè els pares, avis i demés familiars els ensenyin a fer-ne un ús adient i equilibrat.

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)